

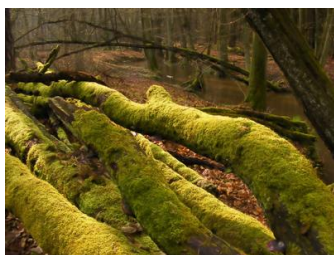
Przewodnik Przyroda województwa kujawsko - pomorskiego

[1]

Submitted by admin on Sun, 2016-04-10 22:40

Prawie 30% powierzchni województwa objęta jest ochroną przyrody w różnej formie. Na jej obszarze ustanowiono 8 [parków krajobrazowych](#) [2]: [Brodnicki Park Krajobrazowy](#) [3], [Gostynińsko - Włocławski Park Krajobrazowy](#) [4], [Górzeńsko - Lidzbarski Park Krajobrazowy](#) [5], [Krajeński Park Krajobrazowy](#) [6], [Nadgoplański Park Tysiąclecia](#) [7], [Tucholski Park Krajobrazowy](#) [8], [Wdecki Park Krajobrazowy](#) [9] oraz [Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego](#) [10].

Oprócz parków krajobrazowych w regionie objęto ochroną przyrody w formie rezerwatów przyrody prawie 100 miejsc. Wśród rezerwatów wyróżnia się poszczególne typy: faustyczne, florystyczne, geomorfologiczne, krajobrazowe, ichtiologiczne, leśne, ornitologiczne, stepowe oraz torfowiskowe i wodne.

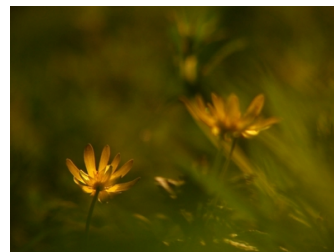
Najbardziej znane z nich to: [rzeka Drwęca](#) [11], [Bachotek](#) [12], [Jezioro Mielwi](#) [13], [Szumny Zdrój](#) [14], Czarny Bryńsk, [Jar Brynicy](#) [15], [Olszyny Rakutowskie](#) [16], [Jezioro Rakutowskie](#) [17], [Las Mariański](#) [18], [Zbocza Płutowskie](#) [19], [Ostrów Panieński](#) [20], [Góra św. Wawrzyńca](#) [21], [Kulin](#) [22], [Las Piwnicki](#) [23], [Jezioro Fletnowskie](#) [24], Jezioro Zdręczno, [Bagna nad Stążką](#) [25], [Dolina rzeki Brdy](#) [26], Dolina rzeki Ryszki, [Dury](#) [27], Lutowo, [Linie](#) [28], [Cisy Staropolskie im. L. Wyczółkowskiego](#) [29] oraz [Miedzno](#) [30].

Inne formy ochrony przyrody to pomniki przyrody żywej i nieożywionej, obejmujące m.in. pojedyncze drzewa, skupienia drzew, aleje i głązy narzutowe, nisze źródłiskowe, formy polodowcowe np. kemy, formy morfologiczne, a także stanowiska roślin chronionych. Województwo kujawsko - pomorskie ma ich na terenie około 2000. Najbardziej znane to: [Dąb Rzeczypospolitej](#) [31] koło Górzna o obwodzie ponad 660cm i wieku około 500 lat, [dąb Chrobry](#) [32] w miejscowości Nogat o obwodzie 923 cm i wieku ponad 600 lat, [„Diabelski Głaz](#) [33]” obecnie znany jako „Kamień św. Wojciecha” w Leosi o obwodzie 24,5 m i wysokości 3,5 m, aleje bukowe z Radomna do Bocheńca oraz do Piórkowa skupiające odpowiednio 350 i 209 drzew. Ciekawym pomnikiem przyrody jest jaskinia [„Bajka](#) [34]” w miejscowości Gądecz oraz skupienie 8 modrzewi polskich tzw. „Góra Modrzewiowa” koło miejscowości Płonne.

Prawie połowę drzew pomnikowych w regionie stanowią dęby i lipy, najwięcej pomników przyrody jest usytuowanych w Bydgoszczy, w tym cenne [arboretum](#) [35] - dawny ogród botaniczny. Inne formy ochrony przyrody występujące w naszym województwie to obszary chronionego krajobrazu, których ponad 30 utworzono ze względu na wyróżniające się krajobrazowo tereny o różnych typach ekosystemów, wśród nich, np. Dolina Kamionki oraz Rynny Jezior Byszewskich i Jezior Żnińskich Strefy Krawędziowej Kotliny Toruńskiej, 2 części Wydm Kotliny Toruńsko - Bydgoskiej, Doliny Osy i Gardęgi, Łąki Nadnoteckie itp. Kolejną formą ochrony są zespoły przyrodniczo - krajobrazowe, których w regionie jest 5, m.in. Dolina Rzeki Ryszki, Rzeki Prusina oraz Słupski Gródek nad Osą.

Dla ochrony niektórych zwierząt ze względu na ich rzadkie występowanie wojewoda kujawsko - pomorski ustalił tzw. strefy ochronne. Takich stref doczekały się gniazda [bielika](#) [36], [puchacza](#) [37], [orlika krzykliwego](#) [38], [kani rudej](#) [39] oraz [rybołowa](#) [40]. Strefy ochronne mogą obejmować od 200 do 500 metrów. Część województwa wchodzi do programu - [Zielone Płuca Polski](#) [41].

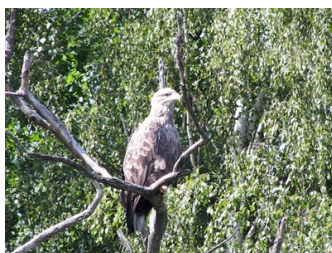

[1] Świat zwierząt regionu jest bardzo interesujący i obejmuje bardzo szeroki zakres środowisk przyrodniczych: od bardzo żyznych [lasów łęgowych](#) [42] do bardzo ubogich kserotermicznych wydm. W ujściu Drwicy i Mieni do Wisły żyją kręgowce, znane jako [minogi rzeczne](#) [43], które wędrują raz w życiu z Bałtyku, aby odbyć tarło w rzekach. [Rezerwat przyrody „Rzeka Drwica”](#) [44], utworzony w 1961 roku na całej długości rzeki, ma za cel ochronę gatunkową takich ryb jak: [certa](#) [45], [łosoś](#) [46], [pstrąg](#) [47] oraz [troć wędrowną](#) [48]. Tak w Wiśle jak i innych jej dopływach występują pospolite gatunki ryb, m.in. [sandacz](#) [49], [szczupak](#) [50], [boleń](#) [51], [okoń](#) [52], [płoć](#), [certa](#) [45], [ukleja](#), [53] [miętus](#) [54], [jaz](#), [leszcz](#) [55], [karp](#) [56], [sum](#) [57], [jelec](#) [58], [kleń](#) [59] oraz rzadsze gatunki, tj.: [brzana](#) [60], [kiełb białopłetwy](#) [61], [sumik karłowaty](#) [62] i [głowacz białopłetwy](#) [63]. Jeziora regionu są zasiedlone pospolitymi gatunkami ryb, zróżnicowanymi wielkością zbiorników, ich głębokością oraz prowadzoną gospodarką rybacką. Są to pospolite gatunki: szczupak, leszcz, leń, węgorz, sandacz, karaś, krąp, karp, okoń, płoć, ukleja, wzdręga, sielawa oraz gatunki ryb introdukowanych (proces wprowadzania nierodzimych gatunków) w naszych wodach takie jak: [amur biały](#) [64], [tołpyga biała](#) [65] i [pstra](#) [66] oraz [peluga](#) [67].

Imponująco przedstawia się awifauna regionu, na którą składa się ponad 160 gatunków ptaków odbywających lęgi oraz prawie 60 gatunków ptaków pojawiających się podczas wędrówek. Pięć obszarów w regionie: Bagienna Dolina Drwicy, Błota Rakutowskie, Jezioro Gopło, Stawy Ślesin oraz Stawy Ostrówek i Smogulec są zarejestrowane jako „Ostoje ptaków” w Europie. Wokół jeziora Gopło stwierdzono przebywanie prawie 150 gatunków ptaków, a wśród nich występuje: [gęś gęgawa](#) [68], [bąk](#)

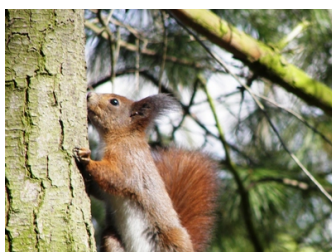
[błotniak](#) [69], [perkoz](#) [70] rdzawoszyjny, [bączek](#) [71], [rycyk](#) [72], [krwawodziób](#) [73], [czajka](#) [74], [cyranka](#) [75], [żuraw](#) [76], [gęś białoczelna](#) [77] oraz [głowienka](#) [78].

Nad innymi zbiornikami wodnymi możemy dostrzec gatunki ptaków drapieżnych, takich jak: [kania czarna](#) [79] i [ruda](#) [39], [jastrząb](#) [80], [orlik krzykliwy](#) [38], [sokół](#) [81] oraz tych bardzo rzadkich jak [orzeł bielik](#) [82]. Wśród innych gatunków ptaków można usłyszeć buczenie bąka, klangor żurawia czy wzbijającego się bądź wodującego łabędzia białego. Na mokradłach, trzęsawiskach i bagnach regionu możemy podglądać hajstrę – [bociana czarnego](#) [83], [bociana białego](#) [84], krzyka, [bekasa](#) [85], błotniaka, różne gatunki kaczek, [rybitwę białą](#) [86] i [czarną](#) [87].

Przy brzegach Doliny Wisły gromadzą się licznie: [perkozy dwuczube](#) [88], [łyski](#) [89], [krzyżówki](#) [90] i [czernice](#) [91], rzadziej [czaple siwe](#) [92]. Na drzewach gniazdują kolonie [kormoranów](#) [93]. Awifauna leśna zależy od typu lasu i jego wieku. W borach świeżych możemy spotkać często [ziębę](#) [94], [trznadla](#) [95], [pierwiosnka](#) [96], [sójkę](#) [97], [rudzika](#) [98], [drozda](#) [99] oraz kilka gatunków [dzięciołów](#) [100] i [sikor](#) [101], a w borach suchych – [skowronka](#) [102] borowego i [słonkę](#) [103]. Starsze drzewostany – zwłaszcza te przylegające do pól uprawnych i łąk – zasiedlone są przez [myszołowa](#) [104] zwyczajnego, [kruka](#) [105], [trzmielojada](#) [106], [jastrzębia](#) [80], [pustułkę](#) [107] i [krogulca](#) [108]. Brzegi lasów stanowią schronienie dla [sowy uszatej](#) [109] i [puszczyka](#) [110] a także dla [wrony siwej](#) [111], grzywacza i [turkawki](#), [112] natomiast wilgotne łąki, pola uprawne i polany, zamieszkują [czajki](#) [74], [pliszki](#) [113] żółte, [kuropatwy](#) [114], [bażanty](#) [115], [poklástwy](#) [116] oraz [skowronki](#) [117] polne. Bocian biały, [dymówki](#) [118], [jerzyki](#), [119] [wróble](#) [120], [szpaki](#) [121], piegże, [szczygły](#) [122], [kulczyki](#) [123], [mokołagwy](#) [124], gatunki [gołębi](#) [125] i [mew](#) [126], [gawrony](#) [127] oraz [kawki](#) [128] to gatunki ptaków związanych z siedliskami ludzkimi.

Na ponad 50 gatunków ssaków spotykanych w regionie kujawsko – pomorskim 5 z nich to gatunki owadożerne, m.in. [jeż](#) [129], [ryjówka](#) [130] i [kret](#) [131]. Duży udział wśród ssaków mają [nietoperze](#) [132], stwierdzono występowanie aż 16 gatunków (m.in. nocek duży, nocek Branolta, karlik).

Region kujawsko – pomorski jest zasiedlony przez charakterystyczne dla nizin Polski gatunki płazów, takich jak: [traszka zwyczajna](#) [133] i [grzebieniasta](#) [134], [ropuchy](#) [135], żaby [kumaki](#) [136] oraz gatunki gadów: [żółwia błotnego](#) [137], [jaszczurkę zwinkę](#) [138] i [żyworodną](#) [139] oraz [padalca](#) [140]. Przy

śródleśnych zbiornikach wodnych występują [zaskrońce](#) [141], [żmije zygzakowate](#) [142] i bardzo rzadki wąż – [gniewosz plamisty](#) [143].

